

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXIV, broj 24

19. lipnja 2014.

cijena 200 Ft

Gradišćansko hodočašće Putujućoj Celjanskoj Mariji u Veliki Borištof

Foto: Tímea Horvat

9. stranica

Skupština HDS-a

4. stranica

HOŠIG-ov godišnjak

10. stranica

Salantske pobožnosti

15. stranica

Komentar

Naštamani dani u brojdbi

Bezbroj puta sam pisala za hodočašće, za malo i veliko, za teško i naporno. Bezbroj puta sam napisala da svaki hodočasnik ki najprzame da krene na put, ki frguna svoje slobodno vreme za skupščinu, molitvu i napore, točno zna, koliko to vridi u njegovom žitku. Nadalje, zašto je svenek pripravan izminuti vas domaći komfort na nomadske ure, dane i noći. Razumljivo je, ta shodišća nisu već takova kot prlje, kad su ljudi putovali med skromnimi okviri. Naše noge su hakljivije, duše ranjive, i znamo se držati i do običajev da spimo u šatori na madraci, da nam ruksake i torbe nosu prateći auti, da nosimo toliko jila da polovicu iz toga mirno moremo domon donesti, a potom i u smetlje hititi. Na putu trošimo u bolti, sidimo u restorani i kafići zavolj trenutka uživanja. Kupujemo skupe cokole za hodati, nosimo adidaske, a kad-tad smo i sebični u neki stvari. Znači, imamo i mi hodočasniki falinge u našoj ljudskoj slabosti. Ali mi se gane na put, jer imamo za tim nekakovu diblju želju, za tim nam gladuje i duša. Imamo tuge i boli ter prošnju ku bi volili da nam se poslušā, ali smo jednostavno zahvalni za svu dobrotu, pak u toj brojdbi još svenek izostaje čuda česa nedotaknutoga, ne spomenutoga, a i neotkrivenoga. Zato i malo zbantovano slušamo primjedbe, kad nam se kaže da na takova shodišća već od polovice ljudi se ne gane od uvjerenja, zbog vjere, nego zbog zabave, ali športskoga karaktera. Kako bi onda mogli mi takovim objasniti da svako hrvatsko shodišće ima u sebi čuda osebnosti, što oni ki nigdar nisu u njem hodili – neće nikako doznati, ni viditi, niti čuti. Kako takovim oči otvoriti da za jedan dan, ali uprav krez četire dane saberu se dojmi, iskustva. I ovo je naše bogatstvo čim se moremo ponositi. I ovu vriću na kraju svakoga augustuša shranjamo pred pogledi, a ako je potrebna duševna municija, u tom trenutku iz spominkov izvličemo. I nijedan put nije isti. Iako je svaki put jedan posebni molitveni i jezični tečaj, ne samo za mladji naraščaj. Specijalna lekcija iz tolerancije, ljubavi i medjusobnoga potpomaganja, lipe riči, skoro da i ne slučajne poezije. Suprot toga, kako nek nagovoriti pajtašicu da se javi da se izloži vitru, godini i pečenju sunca? Na ki način dokazati da ako jednoč probuje ovo naše marširanje, onda će i ostati med nami hodočasniki? Suprot svih poteškoć i suprot svih pljuskovke nam znaju usmiriti razni glasi? Kako povidati sve lipote jednoga putovanja, koje danas nije u modi i s kojim se ne lovu simpatije, nego puno već od toga: marijanska poruka, prava rič, prava molitva i pravo društvo. Nešto, što nek mi imamo, i o čemu sanjamo, sve do augustuša. Do štajerskoga hodočašćenja u Celje. Tako su nam i dani naštamani, u brojdbi!

-Tiho-

Glasnikov tjedan

Završila je i ova školska godina 2013/2014. i u školama u kojima se u nekom vidu u Mađarskoj odvija nastava hrvatskoga jezika. Hrvati u Mađarskoj imaju šest dvojezičnih škola od kojih su dvije i dvojezične gimnazije. Od čega su dvije osnovne škole s dva vrtića i dva učenička doma i jedna gimnazija, pečuška i santovačka, u održavanju Hrvatske državne samouprave. Poznavatelji školstva Hrvata u Mađarskoj svjedoci su infrastrukturnog razvoja školskih ustanova u HDS-ovu održavanju zadnjih godina, što je za sobom donijelo i znatno povećani broj polaznika u obadvije ustanove. Ostale su škole u državnom održavanju. Broj je to od dvadesetak škola u kojima se odvija nas-

HDS-a, uz mišljenja da su strateški ciljevi HDS-a preuzimanje obrazovnih ustanova koje se nalaze u teškom položaju poput budimpeštanskog HOŠIG-a i drugih škola koje su se već prije obratile s takvom molbom.

Koliko je važno školstvo, ali ne samo školstvo Hrvata u Mađarskoj nego i institucionalno zaleđe za opstanak Hrvata! Mjesta su to na kojima se mogu zapošljavati pripadnici narodnosti i tako

svojim znanjem i spremnošću, primjerom i zalaganjem pridonijeti opstanku hrvatske zajednice u Mađarskoj. Može li to institucionalno zaleđe biti «oaza hrvatske riječi u Mađarskoj»? Može, ali i ne mora, sve ovisi o stavu uzdržavatelja, programa i planovima

Koliko je važno školstvo, ali ne samo školstvo Hrvata u Mađarskoj nego i institucionalno zaleđe za opstanak Hrvata! Mjesta su to na kojima se mogu zapošljavati pripadnici narodnosti i tako svojim znanjem i spremnošću, primjerom i zalaganjem pridonijeti opstanku hrvatske zajednice u Mađarskoj.

tava hrvatskoga jezika kao narodnosnog u predmetnoj nastavi, a imamo i škola u kojima se hrvatski jezik predaje i kao strani jezik. Prošlu školsku godinu odlikovale su nesigurnosti oko škola, u prvom redu dvojezičnih, budimpeštanske i koljnofske, koje su se i obratile HDS-u kako bi iskazao namjeru njihova preuzimanja. Koljnofska je pošla putem prema nadležnome ministarstvu na kojem je koljnofska Hrvatska samouprava zatražila preuzimanje koljnofske tamošnje škole u svoje održavanje. Koljnofska Hrvatska samouprava od jeseni, s ministarskom dozvolom, uzdržavatelj je tamošnje Hrvatske dvojezične škole Mihovila Nakovića. I drugi se obraćaju molbama HDS-u za preuzimanjem. Tako je i na svibanjskoj Skupština HDS-a tema bila školstvo. Naime, nakon rasprave, Skupština je na temelju nepripremljenog usmenog prijedloga odbila molbu Umjetničke škole Baranja za preuzimanjem u održavanje

jalne naravi. One mogu biti pokretači ideja koje bi politika trebala provesti i osigurati uvjete za njihovo ostvarivanje, ako to ne čini, nije uspješna. Poduzeća i tvrtke trebaju stvarati opipljivu dobit kako bi opravdale svoje postojanje. Dobit zasada nije zadatak, ni cilj ni uvjet opstanka ustanova financiranih iz državnoga proračuna. Gradi se, ali se zaboravlja kako građevine imaju svoj krhki vijek, mogu one biti i tek zidovi koji ne prenose ni riječi ni sjećanja, niti stvaraju duhovnost. Duhovnost u njima činiti trajnom za buduće naraštaje mogu tek ljudi. Hrvati. Ljudi s hrvatskim programima, hrvatskom dušom, na hrvatskom jeziku, za Hrvate u Mađarskoj. Od Gradišća do Bačke, kako se voli kazivati. Građevina u kojoj se ne stane, niti živi, za nekoliko mjeseci ostaje prazan dvorac obrastao trnjem i dračem. Tamo gdje nema građevina, a ima ljudi, tamo ih treba graditi. I nastaniti ljude u njima.

Branka Pavić Blažetin

Odbor za narodnosti

Parlamentarni Odbor za narodnosti nakon utemeljenja započeo je svoj rad u poslovnoj zgradi Parlamenta. Svaki je glasnogovornik dobio svoj ured, a jedna dvorana namijenjena je za sjednice Odbora. Zasedanja glasnogovornika bit će ponedjeljkom i srijedom. Nakon utemeljenja glasnogovornici su mogli razgovarati s kandidatom za ministra ljudskih potencijala Zoltánom Balogom, čiju su kandidaturu jednoglasno poduprli.

Prema riječima Zoltana Baloga, Vladi je u interesu da narodnosni glasnogovornici rade svrshodno, i na taj način pomažu rad kabineta. Smatra pozitivnim razvojem utrostručenje broja ustanova koja su u održavanju narodnosti koje pohađa 4500 učenika. Također smatra pozitivnim da prema zadnjem popisu pučanstva više njih je potvrdilo dvojni identitet, a kod nekih narodnosti udvostručio se broj pripadnika. Dodao je i to da se neprekidno smanjuje broj onih koji narodnosni jezik smatraju svojim materinskim jezikom, što je važan čimbenik kulturne autonomije. U razgovoru bilo je riječi i o financiranju ustanova. U svezi s tim obećao je da će na kraju školske godine pregledati djelovanje i održavanje ustanova, točno što koliko stoji, izračunat će prosjek, i ako po izračunu negdje manjkaju sredstva, to će dopuniti, ako je pak negdje nađen višak, ostavit će ga kod ustanove.

Kandidat za ministra spomenuo je da treba pripaziti na natječaje Europske Unije, za koje se mogu prijaviti i narodnosne samouprave, naime kod tih natječaja može se dobiti veća potpora. Glasnogovornici su spomenuli problem narodnosnih udžbenika, te izrazili nezadovoljstvo glede potpisivanja Vladina ugovora s odgojno-obrazovnim ustanovama na godinu dana, naime smatraju da obrazovanje treba planirati dugoročno i nije dobro ostaviti ustanove u nesigurnosti. Zoltán Balog

reče da zakon omogućuje sklapanje ugovora i na pet godina, međutim on smatra boljim da se to učini nakon pregleda i usuglašavanja financiranja ustanova. U svezi s udžbenicima naglasio je da su narodnosni udžbenici izvađeni iz tzv. rata udžbenika, pravila na njih se ne odnose. Molio je glasnogovornike neka jave ako ima takvih udžbenika koji nisu na popisu, pa će ih staviti na aktualni popis. Mnoge su samouprave dobile potporu preko TÁMOP-programa za prevođenje udžbenika, pa ako ovi udžbenici nisu stavljeni na popis, ne mogu se rabiti u obrazovanju, stoga nisu ni korisni. Samouprave se boje da će zbog toga morati vratiti potporu.

Vera Giricz, glasnogovornica Rusina, reče da bi trebalo ubrzati i javnu nabavu za udžbenike, naime taj tijek još uvijek traje, Jesen će brzo stići, a udžbenici su potrebni. Na postavljena pitanja u svezi s financiranjem i raznih potpora gosp. Balog je odgovorio da je saželo stanje da se razmotri davanje ozbiljnije potpore državnim samoupravama. Proračun za iduću godinu planirat će prema tim načelima. Glede školovanja i usavršavanja pedagoga, reče da je u planu novi, drukčiji sustav, te da će ubuduće broj pedagoga uskladiti s brojem djece u određenim ustanovama, bit će tzv. pojedinačno planiranje.

beta

Ugovor o prijateljstvu

Dana 18. svibnja, u podnevnim satima u konferencijskoj dvorani mohačkog Hotela Sv. Ivana upriličeno je svečano potpisivanje sporazuma o prijateljskoj suradnji grada Mohača i Općine Sv. Filip i Jakov iz Hrvatske. Svečanosti su nazočili i predstavnici više prijateljskih naselja.

Pronalaženje zajedničkih europskih rješenja na probleme koji se dotiču cijele Europe, graditi Europu, moguće je samo ako ljudi, organi i ustanove država članica surađuju jedni s drugima, uče jedni od drugih, ostvare nova praktična rješenja – reče uz ostalo na svečanosti mohački gradonačelnik József Szekó. Čelni čovjek grada Mohača naglasio je da je za Mohač snošljivost, prihvaćanje drugih od uvijek bilo prirodno, bez toga je li smo to nazivali europejstvom ili nečim drugim. Načelnik

Općine Sv. Filip i Jakov istaknuo je da je u povijesti dvaju gradova mnogo sličnosti. Kao primjer naveo je razdoblje pod osmanlijskom vlašću. On je ujedno zahvalio da su na poziv mohačkog poglavarstva mogli sudjelovati na mohačkom Ophodu bušara, koji ih je očarao, te dodao da će ugovor o prijateljskoj suradnji potvrditi i potpisivanjem 16. kolovoza u Sv. Filipu i Jakovu. Potpisivanju sporazuma o prijateljskoj suradnji pridonijela je višegodišnja uspješna suradnja na polju kulture između Mohačke šokačke čitaonice i KUD-a Sv. Filip i Jakov, a ona uključuje zajedničke europske programe, kulturu, turizam, šport, obrazovanje i poljoprivredu, posebno razvijanje gospodarstva i turizma, te jačanje kulturnih veza.

S. B.

BAČINO – Sredinom travnja kalačko Gradsko vijeće odlučilo je o izmjeni ugovora Udruge za društveni nadzor, informacije i razvoj naselja (TEIT), koja okuplja 13 naselja. S jedne strane potreba za izmjenom bila je nužna zbog promijenjenih pravnih propisa, s druge strane pak zbog ugrađivanja dosadašnjih radnih iskustava. Udruga okuplja naselja s obje strane Dunava, među njima Kalaču i Bačino. U okviru projekta koji se ostvaruje s potporom narečene udruge objavljeno je novo informativno glasilo s naslovom „TEIT vijesti“, poradi svestranijeg obavješćivanja stanovnika u svezi s novostima, zanimljivostima, aktualnostima Nuklearne elektrane u Pakši (Paks), te mogućnostima natječaja JETA (Zaklada Energija budućnosti za razvoj regije). U okviru narečenog natječaja i lanjske potpore u iznosu od pet milijuna forinta omogućena je izmjena starih prozora bačinskog doma kulture na plastične, čiji su radovi u tijeku.

MIŠKOLC – Operni festival „Bartók Plusz“ priredit će se između 13. i 22. lipnja. Od 2001. spomenuti Festival istaknuta je opera smotra zemalja Europske Unije te srednje i istočne Europe, jedini operni festival u Mađarskoj, a s obzirom na najsveobuhvatniji prikaz Bartókova djela, postao je najvažniji festival B. Bartóka u svijetu. Koncert otvorenja Festivala je u petak, 13. lipnja, u 20.30 sati, u miškolcskome Nacionalnom kazalištu. U sklopu koncerta, naslova „Romantični Bartók“, izvodi se Simfonijska pjesma „Kossuth“, III. klavirski koncert i I. svita za orkestar. Simfonijskim orkestrom MÁV dirigira Mladen Tarbuk, glasovinom svira Martina Filjak.

GARA – U suorganizaciji garske i dušnočke Hrvatske samouprave skupina bačkih Hrvata Bunjevaca 21–22. lipnja putuje na hodočašće u nacionalno hrvatsko marijansko svetište Mariju Bistricu. Kako nas je obavijestio predsjednik garske Hrvatske samouprave, tijekom boravka u matičnoj Hrvatskoj posjetit će hrvatski glavni grad gdje će razgledati povijesne, kulturne i ine znamenitosti grada Zagreba, a drugog dana hodočastiti u Mariju Bistricu gdje će sudjelovati na nedjeljnoj misi i obaviti pobožnost križnog puta. Osim toga planiraju još posjetiti i znameniti dvorac Trakošćan. Sredstva za hodočašće osvojili su na zajedničkom natječaju s dušnočkom Hrvatskom samoupravom.

KEČKEMET – Kako nam ukratko reče predsjednik Stipan Šibalin, Hrvatska samouprava grada Kečkemeta 21. lipnja organizira posjet Mohaču. Tijekom upoznavanja gradića na Dunavu skupina kečkemetskih Hrvata posjetit će vodenicu Svetog Nikole na potoku Čelinu (Csele), Muzej Dorottyie Kanizsai i stalni postav bazične ustanove Hrvata, Srba i Slovenaca u Mađarskoj, te mohački Bušarski dom.

ČAVOLJ – Na prostoru iza dječjeg vrtića predano je proljetos obnovljeno dječje igralište u središtu naselja. Ukupna vrijednost ostvarenoga projekta iznosi osam milijuna forinta. Kako tom prigodom uz ostalo reče načelnik János Berta, danas je sve u znaku djece, za djecu. Obnova vrtića planiraju već šest godina, a sada je ostvareno jedno suvremeno dječje igralište sukladno europskim sigurnosnim standardima. Izrazio je spremnost i otvorenost za svaku zamisao koja bi pridonijela usavršavanju projekta, jer posla će se još naći. Pošto je država preuzela na sebe dugove sela, ostalo im je sredstava za ulaganje u dječje igralište. Samouprava naselja osigurala je vlastiti udio od četiri milijuna forinta, a milijun forinta koji su sakupili od darovatelja namijenjen je za nabavu dječjih igračaka s oprugama. Za ublažavanje pada odnosno radi sigurnosti djece za podlogu je dovezeno 164 kubika pijeska, pri čemu su svoj doprinos dali mjesni poduzetnici. Dječje igralište posvetio je bikički župnik Gábor Pata naglašujući uz ostalo, gdje se gradi dječje igralište, tamo ima i djece, a gdje ima potomaka, tamo ima i budućnosti.

PETROVO SELO – Prošloga tajedna je priredjen jubilarni, 40. Narodnosni kup za osnovnoškolare u dotičnom naselju. Kako je rekla ravnateljica petroviske Dvojezične škole Edita Horvat-Pauković, od 2006. ljeta, kad su se zaprla vrata židanske škole, sve teže je bilo organizirati ov športski darbi. Ljetos, 11. junija, u srijedu, uz četarske i petroviske školare, naticali su se u nogometu i rukometu i učeniki nižih i gornjih razredov, ter divojke iz keresturske osnovne škole, ali kako se planira, petroviska škola dojdudće ljeto bi željila pozvati na ov športski sastanak i partnerske ustanove iz Hrvatske. Pokidob u septembru se gane školski projekt Erasmus s OŠ Šenkovec i OŠ Globoko u Sloveniji, domaćini se ufaju da kljetu će se i oni odlazniti pak će doputovati do Petrovoga Sela.

PETROVO SELO – Lani je prvi put priredjen školski tabor i za dicu Dvojezične škole u Petrovom Selu, što jur ljeta dugo imaju npr. u koljnofskoj školi. Škole i na ov način kanu pomoći roditeljem, kim je zaistinu problem cijeli ljetni odmor smjestiti vlašću dicu. U petroviskoj školi pri različiti zanimanji, kvizi, djelaonica, izleti čekaju pedagogi školsku dicu, a od 10. do 16. augustuša Dvojezična škola Petrovoga Sela poziva školare u vlašći Čitalački i jezični tabor na otoku Pagu. Školska direktorica Edita Horvat-Pauković je rekla da zasad imaju 43 najavljenike, kim će stati na raspolaganje ne samo zabava, izleti i kupanje, nego i usavršavanje u jeziku u autentičnoj sredini. Prlje početka novoga školskoga ljeta petroviske školare još čeka jedan ekotabor, koji će se takaj ostvariti pomoću naticanja TÁMOP 3.1.4.

Redovita skupština HDS-a u Santovu

Poziv na registraciju hrvatskih birača za jesenske izbore

Sukladno odredbama Pravilnika o organizaciji i radu, sazvana je redovita sjednica Skupštine Hrvatske državne samouprave koja je održana 30. svibnja u santovačkom domu kulture. Pošto je predsjednik Mišo Hepp utvrdio kvorum – budući da se pozivu odazvalo 15 od ukupno 29 skupštinaru – Skupština je bez izmjena i dopuna jednoglasno prihvatila pismeno predloženi dnevni red.

Prema tome, Skupština je bez rasprave, jednoglasno prihvatila već uobičajena izvješća predsjednika o radu između dviju sjednica Skupštine, o izvršenju odluka kojima je rok istekao, o odlukama za koje je bio ovlašten predsjednik, nadalje izmjene i dopune Proračuna HDS-a, Ureda i ustanova za 2004. godinu, bilancu Nefitnog poduzeća „Croatica” i „Zavičaja” d. o. o za 2013. godinu, izmjene i dopune Osnivačkog dokumenta Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma u Santovu, te Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krležu u Pečuhu, pripreme programa Državnoga hrvatskog dana, a pod „raznim” izvješće o projektu DDOP-3.1.2-12 s naslovom „Razvijanje obrazovnih ustanova”, pismo primjedaba u svezi s parlamentarnim izborima koje je poslano nadležnima – Nacionalnom izbornom povjerenstvu, pravobranitelju temeljnih prava, te zastupnicima narodnosti u Mađarskom parlamentu.

U usmenoj dopuni svog izvješća predsjednik Hepp između ostalog zahvalio je suorganizatorima i domaćinima, gradišćanskim Hrvatima na uzornom priređivanju Državnoga hrvatskog hodočašća održanog u sklopu Skupnoga jurskoga shodišća gradišćanskih Hrvata 4. svibnja u jurskoj katedrali, i to posebno Mariji Pilšić, Józsefu Tolnaju, Štefanu Kolosaru i Miciki Štipković. U dupkom punoj katedrali nazočili su Hrvati od Bačke do Gradišća i Budimpešte. U svezi s parlamentarnim izborima reče kako su ih više puta ispravili

Skupštini HDS-a odazvalo se 15 od ukupno 29 zastupnika

da su oni zastupnici sa statusom glasnogovornika, ravnopravni po svim pravima, osim prava glasa. Imaju i svoj ured, a ostalo je u tijeku. Naglasio je kako je premijer Orbán samo dva dana nakon što je prisegnuo primio zastupnike narodnosti u Mađarskoj. Zatim su ih primili državni tajnik László Hölvényi, i njegov zamjenik Csaba Latorcai, a imali su i sastanak sa zamjenikom premijera Zoltom Semlyénom, te s ministrom ljudskih resursa Zoltanom Balogom. Dobili su ohrabrenje kako bi na narednim izborima mogli ostvariti punopravno zastupstvo s pravom glasa. Kako uz ostalo reče Hepp, bit će uvijek kritični, dat će svoje primjedbe, kao što su uostalom na svim sastancima dali primjedbu na izborni sustav kojim su narodnosni birači dovedeni u nezavidni položaj jer nisu mogli glasovati i na stranačku i na narodnosnu listu. Pri tome su istaknuli kakve je to napetosti izazvalo kod svih narodnosnih zajednica.

Voditelj Ureda Jozo Solga pojasnio je zbog čega su potrebne izmjene i dopune Proračuna HDS-a, Ureda i ustanova za 2014. godinu. Budući da je na prošloj skupštini odobren iznos ostatka novca iz 2013. godine koji je ugrađen u proračun, kao i ulaganja koja su započela u okviru projekta za izgradnju obrazovne ustanove u Pečuhu, čime bi mogle početi pripreme za dogradnju nove zgrade pečuskog vrtića. Bez rasprave prihvaćene su bilance Ne-

profitnog poduzeća „Croatica“ i „Zavičaja“ d. o. o., a sukladno zakonskim promjenama i osnivački dokumenti dviju obrazovnih ustanova u održavanju Hrvatske državne samouprave: Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma u Santovu i Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma u Pečuhu.

Čaba Horvath zahvalio je svima koji su svojom nazočnošću uveličali priredbu Dan otvorenih vrata, čime su mogli dobiti uvid u Croaticin rad, a predstavljeni su i rad te planovi Medijskog centra Croatica. Ujedno je najavio i otvorenje arhiva Hrvata u Mađarskoj u Croatici, te pozvao na prikupljanje arhivskih dokumenata, naglašujući da se na temelju sređene građe već može istraživati prošlost Hrvata, odnosno njihovih krovnih udruga SHM-a i HDS-a. Postoje svi potrebni uvjeti za to, skenirano je već više od 6000 fotografija, predstoji samo potpisivanje slika, a u tijeku je proširivanje arhiva s drugim dokumentima koji će biti na raspolaganju svim zainteresiranim Hrvatima. Odgovarajući na jedno zastupničko pitanje, reče kako je obnova Croaticine zgrade, odnosno krova, izoliranja potkrovlja pri kraju, preostaju još samo sitniji poslovi.

U nenazočnosti ravnatelja Tibora Radčića, koji je u Vlačićima jer su započeli radovi na obnovi i gradnji wellness-centra, opunomoćenik tvrtke Ivica Kovačić kratko je izvijestio Skupštinu kako se nastavlja pozitivni trend poslovanja posljednjih godina. Izrazio je nadu da će se to nastaviti i 2014. godine, pogotovo kada se aktiviraju postojeća ulaganja koja su u tijeku, čime će se produljiti sezona upravo na razdoblje koje je do sada bilo neiskorišteno. Lanjski su prihodi iznosili 1,76 milijuna kuna, troškovi 1,7 milijuna, a ostvarena je dobit od 63 tisuće kuna. Kako je dodao predsjednik Hepp, za vrijeme prijašnjeg ravnatelja ostvareno je oko 3,5 tisuće noćenja, a sada ostvaruju oko osam tisuća. Ako se k tome doda još tisuću noćenja jer će se u organizaciji Hrvatske matice iseljenika u „Zavičaju“ održati desetodnevna Zimska škola hrvatskog folkloru, sa stotinu sudionika, moglo bi se povisiti broj noćenja na umalo deset tisuća, te se računa i sa još većom dobiti. Bilanca je prihvaćena uz jedan suzdržani glas.

Predsjednik Hepp nazočne je izvijestio o pripremama Državnoga hrvatskog dana koji će se prirediti 15. studenog 2014. u budimpeštanskom Središtu za kulturu Miklósa Radnótiá, u velikoj dvorani koju će dobiti besplatno i može primiti 600 posjetitelja, što je predočeno i fotografijama. S obzirom da će se početkom listopada

održati izbori za mjesne, županijske i državne narodnosne samouprave, Ured je u suradnji s Hrvatskom samoupravom 13. okruga sve pripremio jer nova Skupština neće imati vremena za to. Posrijedi je vrlo reprezentativan prostor pogodan i za priređivanje izložbe. Predsjednici dviju država zamoljeni su da budu pokrovitelji, ali se još nisu odazvali. Dan prije vodili su razgovore i s Peštanskom regijom, u program od pedeset minuta planiraju prilagoditi HOŠIG-ovu kazališnu predstavu pod naslovom Hrvatski krajevi, da bude nešto novo, ne samo folklor kao do sada.

Voditelj Ureda HDS-a Jozo Solga izvijestio je nazočne kako je početkom tjedna bilo 4 118 registriranih na popisu hrvatskih birača. Zadnji je čas da se ozbiljno pristupi registraciji birača, koja se može obaviti do raspisivanja mjesnih izbora. To je i u interesu mjesnih zajednica jer s više od sto registriranih ostvaruju pravo na četiri zastupnika, u protivnom će imati samo tri. Legitimitet Skupštine i zastupnika u Parlamentu mjerit će se prema broju registriranih, čime će iskazati političku težinu nasuprot podacima popisa pučanstva. Hrvatska se zajednica mora dokazati, registracija i izbori nisu samo mogućnost, nego i obveza svih pripadnika hrvatske zajednice. Nije dovoljno samo se registrirati, nego i izaći na izbore. Predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj Joso Ostrogonac zahvalio je svima koji su se odazvali na godišnju skupštinu udruge, kojoj je nazočilo umalo osamdeset članova, a donesene su važne odluke glede budućega djelovanja. Izmjenom Statuta Savez je postao udruga za javno dobro, što otvara nove mogućnosti zaospješivanje djelovanja. Prihvaćene su i glavne smjernice za jesenske izbore. Kako uz ostalo još reče, Savez će postaviti listu na svim razinama, na mjesnim, županijskim i državnima. Ukazao je na mali broj registriranih, te pozvao na registraciju, što je zajednički interes cijele hrvatske zajednice u Mađarskoj. S dosadašnjih nešto više od četiri tisuće registriranih nikako nisu zadovoljni, zacrtan je cilj da se ostvari broj otprije četiri godine, s više od deset tisuća.

Nakon kraće rasprave, Skupština je na temelju nepripremljenog usmenog prijedloga odbila molbu Umjetničke škole Baranja za preuzimanjem u održavanje HDS-a, uz mišljenje da su strateški ciljevi HDS-a preuzimanje obrazovnih ustanova koje se nalaze u teškom položaju poput budimpeštanskog HOŠIG-a i drugih škola koje su se već prije obratile s takvom molbom.

MARTINCI – U organizaciji Seoske i Hrvatske samouprave, 21. lipnja priređuju se cjelodnevna događanja u sklopu programa ovogodišnjeg lvanja. U provedbu dnevnih programa, kako saznaje Hrvatski glasnik, djelatno se uključila i Županijska samouprava. Tako će dan obilježiti sajam podravske obrtnika, igraonice za djecu i programi za odrasle, nastup pečuškoga folklornog ansambla Mecsek te niz drugih sadržaja. Hrvatsko lvanje započinje svetom misom na hrvatskom jeziku u 17 sati u mjesnoj crkvi koju će služiti tamošnji župnik Ilija Čuzdi, a nastavlja se povorkom kroz mjesto, paljenjem «lila», pjesmom i večernjim balom uz Orkestar Podravku. Gosti će biti sopjanski folkloriši, športaši, vatrogasci, starinski KUD Biseri Drave, KUD Podravina i, naravno, domaćini, članovi KUD-a Martince i neumorni Ženski pjevački zbor «Korjeni», kaže u ime organizatora Kristina Gregeš Pandur.

PEČUH, DRAŽ – Na ovogodišnjem Baranjskom bečarcu u Dražu, 6–7. lipnja, među mnogobrojnim KUD-ovima 7. lipnja predstavio se i pečuški KUD Tanac. Nastup folklornih skupina, narodno kolo, raskošne gozbe u jelu i piću obilježile su i ovogodišnji Baranjski bečarac. Biral se najljepša djevojka i snaša, održana revija zanimljive radne odjeće te izložba ručnih radova, starog namještaja, alata i zagonetnih predmeta iz bakine škrinje, pravi šokački vašar. Okrugli stol na temu mogućnosti razvoja proizvodnje i trženje ekoloških proizvoda. Izložba kolača, izložba iz šubluka naših baka. Nije izostala ni knjiga ni duhovna hrana, predstavljen je zbornik Šokačke riči, održana revija narodnih nošnji, smotra folkloru i šokačko veselje uz TS Rampaš, Baranjski sokak, Sokole, Šokačku granu i Bosutske bečare.

KOLJNOF – Ov tajedan teče školski tabor i u ovom dotičnom selu s jačenjem, tamburanjem i tancanjem terdramskom sekcijom i različitim djelaonicami dopodne. U programu za otpodne smo štali za jahanje, striljanje s lukom, kupanje u susjednoj Austriji, kino, šalno naticanje a i za izlet u Petrovom Selu, Kisegu, Nardi i Gornjem Četaru.

KOLJNOF – U koljnofskoj Hodočasnoj crikvi 25. majuša, u nedilju, je bila pričest za dvanaest dice. Mjesni farnik Antal Németh im je podilio ov sakramenat, a vjeroučiteljica im je Andrea Vass-Kelemen.

Suradnja prijateljskih gradova

Suradnja prijateljskih gradova Labina i Baje, odnosno dviju osnovnih i srednjih škola obogaćena je novim susretom. Naime Fancaška osnovna škola i bajska Stručna srednja škola Júlie Bányai od 29. do 31. svibnja ugostile su učenike i profesore labinskih prijateljskih škola, koji su došli na uzvratni posjet u povodu gradske Svečanosti Svetog Ivana Nepomuka.

Kako nam uz ostalo reče ravnatelj Fancaške osnovne škole Joso Ostrogonac, pošto su lani u jesen boravili u Labinu na Danima kruha i plodova, ugostili su šest učenika i dvije profesorice prijateljske Osnovne škole „Ivo Lolo Ribar“, a Stručna srednja škola Júlie Bányai primila je profesora i tri učenika Srednje ugostiteljske škole Mate Blažina. Za labinske goste, koje je u Gradskoj kući primio bajski gradonačelnik Róbert Zsigó, osim drugog organizirano je i razgledavanje grada Baje. Učenice i profesorice labinske Osnovne škole „Ivo Lolo Ribar“ sudjelovale su na završnoj godišnjoj plesačnici fancaške škole pod vodstvom učiteljice Jutke Poljak Csicsor, u pratnji domaćeg Orkestra „Čabar“. Uza sudjelovanje učitelja fancaške škole Erike Sáfrány Balaton i doravnatelja Antuna Gugana, istodobno u školskoj sportskoj dvorani ustrojena je i obrtnička radionica, u okviru koje je upriličeno odijevanje lutaka u izvornu bunjevačku narodnu nošnju, te izrađivanje raznih rukotvorina od papira. U subotu, 31. svibnja, za labinske osnovnoškolce organiziran je cjelodnevni izlet u Pečuh. Istoga dana učenici srednje škole sudjelovali su na natjecanju mladeži prijateljskih gradova u kuhanju na otvorenoj vatri koje je priređeno na središnjem gradskom trgu, Trgu Svetog Trojstva. Uz domaćine, učenike bajske Škole Júlie Bányai, sudjelovali

Učenici i profesorice OŠ „Ivo Lolo Ribar“ s domaćinom Josom Ostrogoncem

su mladi iz Sombora, Erdőszyörgya, Kiskunhalasa i Kisújszállása. Kako smo saznali, uza zlatnu povelju za izvrsnost, labinski učenici Srednje škole Mate Blažina osvojili su prvo mjesto. Podsjetimo kako je prijateljstvo s Labinom počelo 2002. godine, što je službeno potvrđeno potpisivanjem Sporazuma o suradnji i prijateljstvu 2005. godine. Početkom 2012. potpisan je ugovor o suradnji dviju srednjih

škola, a početkom prošle godine i osnovnih škola. Dodajmo da je pokretač suradnje bila Hrvatska samouprave grada Baje, koja ima važnu ulogu i u uspostavi ali i u njegovanju prijateljske suradnje, čime pridonosi obogaćivanju kulturnog života grada Baje i povezivanju s ustanovama u matičnoj zemlji.

Stipan Balatinac

Svečanost Svetog Ivana Nepomuka u Baji

Svečanosti svetog Ivana Nepomuka u Baji odgođene za dva tjedna, održane su 31. svibnja s cjelodnevним kulturnim, vjerskim, i zabavnim programima, te brojnim popratnim sadržajima. Prijepodne održano je gastronomsko natjecanje srednjoškolaca prijateljskih škola među kojima su bili i učenici Srednje stručne škole Mate Blažina iz Labina. Popodne je priređeno već tradicionalno natjecanje u kuhanju fiša za Prvaka Grada Baje 2014. godine. Među sudionicima je bila i santovačka obitelj Gorjanac, redoviti sudionik natjecanja u kuhanju bačkog ribljeg specijaliteta u kotliću. Na središnjem gradskom trgu u predvečernjim satima priređen je gala-program na otvorenom na kojem je pored drugih nastupio i Tamburaški orkestar Osnovne umjetničke škole „Danubia“, većim dijelom sastavljen od učenika santovačke Hrvatske škole. U okviru svečanosti održan je tradicionalni ophod i procesija vjernika koja je nakon mise od kapelice Svetog Ivana s lampionima na dunavskom rukavcu Šugavici kip svetog Ivana Nepomuka u pratnji tamburaša dopratila na središnji gradski trg Svetog Trojstva. Navečer je priređena pučka veselica, a posjetitelji su mogli uživati u koncertu mohačkog orkestra „Poklade“ i plesačnici.

Tamburaši orkestra „Danubia“

S. B.

Prvi susret hrvatskih crkvenih zborova u Mohaču

Franjevački samostan utemeljen je 1693. godine

U nekadašnjoj mohačkoj Franjevačkoj crkvi mjesečnom redovitošću, svake posljednje nedjelje, s početkom u 11.15, održavaju se mise na hrvatskom jeziku. Od 2005. g. djeluje i crkveni zbor koji redovito pjeva mise, a jednako tako nastupa i na susretima crkvenih zborova u Baranji.

U suorganizaciji Hrvatske samouprave i Šokačke čitaonice, 25. svibnja 2014. godine u nekadašnjoj mohačkoj Franjevačkoj crkvi prvi put priređen je Susret hrvatskih crkvenih pjevačkih zborova. Na koncertu su nastupili hrvatski zborovi iz Harkanja, Kuginja, Pečuha i Mohača, te mohački njemački pjevački zbor. Crkvom su odzvanjale najljepše marijanske i druge dvoglasne i troglasne pučke crkvene pjesme, npr. Čuj nas, Majko, O, mila Majko, Pobožnost, Litanija Blažene Djevice Marije, Majko naša, O slavna, nebeska...

Nakon koncerta slijedilo je redovito misno slavlje na hrvatskome jeziku koje je

Župni crkveni zbor mohačkih šokačkih Hrvata

predvodio župnik Attila Bognár. – Imati nadu, to je za nas ljude vrlo važno, od životne važnosti. Onaj tko više nema nade, tko se više ne može nadati, taj je u sebi već mrtav, taj je umro, iako tjelesno još živi, iako njegovo srce još kuca. Ako bi nas upitali zbog čega se nadamo, koje nas nade u ovome trenutku pokreću, a svojom ste nadom možda došli na svetu misu, te bi nade bile sasvim različite, svatko bi od nas imao svoju vlastitu nadu – reče vlč. Attila Bognár u svojoj prigodnoj propovijedi, navodeći riječi Svetoga Petra apostola, o nadi koja je u njegovo vrijeme imala egzistencijalni značaj, o nadi koja je pokrenula kršćane da unatoč svim nevoljama ne ostave svoju vjeru, nego da i dalje ostanu čvrsti u njoj.

– Kada smo prije nekoliko godina opet pokrenuli bogoslužje na hrvatskome jeziku, prva i najvažnija zadaća nam je bila da se utemelji crkveni pjevački zbor jer bez pjesme nema svete mise. Zalagali smo se da se na ovakvim susretima pjevaju stare mohačke šokačke crkvene pjesme, jer one čine jedan važan dio naše kulture i svijesti. Radujemo se što na tim susretima crkvenih zborova mohački zbor predstavlja naše naselje i kulturu. Zato smo prvi put organizirali susret u Mohaču da bi pozvali zborove iz onih naselja u kojima smo i mi nastupali – reče među inim Zoltan Horvat, dopredsjednik Hrvatske samouprave i član vodstva Šokačke čitaonice za kulturu, otvarajući mohačku priredbu. Poželio je lijep dan i uzvišene trenutke svim sudionicima i nazočnim vjernicima, kako reče, u za njih najljepšoj crkvi na svijetu u kojoj se šokačke crkvene pjesme pjevaju stoljećima.

Beata Janković nam reče kako su gostovali na više ovakvih susreta, a sada su odlučili da će ugostiti crkvene zborove iz spomenutih naselja. Srce im je reklo da to moraju organizirati i u Mohaču, te pozvati one zborove koji su ih već godinama pozivali, a bili su više puta u Pečuhu, Kuginju, Harkanju, Vršen-

U ime domaćina i organizatora sudionike i vjernike pozdravlja Zoltan Horvat, iza njega Beata Janković, voditeljica mohačkoga zbora

di, a na svoju priredbu pozvali su ih i mohački Nijemci.

Crkveni je zbor utemeljen još 2005. godine na poticaj Zoltana Horvata, i odonda djeluje bez prekida. Imaju 16 članova i redovito pjevaju na mjesečnoj hrvatskoj misi, posljednje nedjelje. Osim toga Beata se bavila i prikupljanjem starih pučkih crkvenih pjesama, o čemu nam uz ostalo reče: – Uspjela sam sakupiti, nažalost, ne sve, jer naši Šokci umiru, ali ono što smo skupili, nastojimo njegovati i pjevati u crkvi, na misama i na raznim priredbama.

Povijesna župa šokačkih Hrvata u prilično oronulom stanju zrela je za obnovu. Stari Šokci oduvijek su dolazili ovamo na misu, imaju spomenik Svetog Antuna, ali crkva je uistinu u lošem stanju. Sada se obnavlja vrtić koji se nalazi u zgradi nekadašnjeg samostana pokraj crkve, ali crkva i dalje stoji. Oduševljena sam nastupom zborova i radosna što su se odazvali našem pozivu, bilo je lijepo, fantastično su pjevali, zapravo oni su profesionalci našega skromnog zbora. Nadam se da ćemo i dogodine organizirati ovakav susret, te da će on postati tradicijom.

Na kraju mise sudionici i vjernici zajedno su otpjevali pjesmu u čast Kraljici Hrvata. Susret je završen zajedničkim ručkom i druženjem sudionika u Šokačkoj čitaonici.

Stipan Balatinac

„Kulturno djelovanje hrvatskih manjina u europskom kontekstu“

Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj, zajedno s Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom u Zagrebu aplicirat će projektom Kulturno djelovanje hrvatskih manjina u europskom kontekstu, uza Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, na potporu iz EU programa Kreativna Europa. Potpuni je naziv projekta Upoznavanje europske javnosti s kulturnim djelovanjem hrvatskih nacionalnih manjina u Vojvodini i Mađarskoj. Voditelj projekta bit će NSK Zbirka inozemne Croatice, a partneri na projektu bit će Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj i Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata. Početak projekta predviđa se za siječanj 2015. godine. Cilj je projekta intenziviranjem suradnje NSK Zbirke inozemne Croatice sa Znanstvenim zavodom

Stjepan Blažetin, ravnatelj ZZHM-a

Hrvata u Mađarskoj i Zavodom za kulturu vojvođanskih Hrvata pokrenuti niz djelatnosti te organizirati tematska događanja koja imaju za cilj upoznavanje europske i šire javnosti o kulturnom djelovanju hrvatskih nacionalnih manjina u Mađarskoj i Vojvodini. Projekt se namjerava prijaviti za financijsku podršku kroz program Kreativna Europa. Zbirka inozemne Croatice pri

NSK bavi se pronalaženjem, prikupljanjem, registriranjem i promidžbom publikacija koje Hrvati (i ne samo oni) objavljuju izvan Hrvatske, a posebno je usmjerena na komunikaciju s pojedincima i udrugama s područja na kojima oni žive. Projektom je predviđeno intenziviranje suradnje sa spomenute dvije ustanove Hrvata u Mađarskoj i Vojvodini, radi razvoja hrvatske nacionalne samobitnosti. Planiraju se ove aktivnosti: intenziviranje nakladničke djelatnosti; izgradnja sustava dostave u NSK; izradba specijalizirane bibliografije knjiga mađarskih i vojvođanskih Hrvata u posjedu NSK; izradba bibliografije prijevoda; organiziranje tribina; okruglih stolova u Zagrebu, Pečuhu i Subotici; organiziranje znanstvenog simpozija u Zagrebu... – kaže za Hrvatski glasnik ravnatelj Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj dr. sc. Stjepan Blažetin.

- hg -

Pogan

Izložba i «Zlatni klas» Zboru Snaše

Nagradu je u ime Zbora Snaše preuzela Betty Orović

«Kulturni krug 12 stolica» i Zaklada za Pogan na zajedničkoj sjednici donijeli su odluku kako će odnedavno utemeljeno priznanje «Zlatni klas» („Aranykalász”), čiji je idejni otac Marko Dragovac koji je i potaknuo utemeljenje «Kulturnog kruga 12 stolica», prvi put dodijeliti Ženskom pjevačkom zboru Snaše i Njemačkomu mješovitom pjevačkom zboru. Razlog tome je u činjenici kako oba zbora već više godina obavljaju iznimnu društvenu djelatnost prenoseći glas sela Pogana. Čuvanjem običaja na polju narodnosne kulture

ostavljaju trajne tragove nadolazećim naraštajima. Nagrada im je uručena 17. svibnja u sklopu otvaranja izložbe fotografija u poganskom domu kulture. Nagradu su u ime Zbora Snaše primili Betty Orović, a u ime njemačkoga zbora János Birkenstock.

Izložbu fotografija pod nazivom „Plitvicei hangulatok” («Plitvički ugođaji» otvorena je konzul-gerant Ružica Ivanković koja je između ostaloga rekla: Nacionalni park Plitvička jezera osobita je geološka i hidrogeološka krška pojava. Kompleks

Plitvičkih jezera proglašen je nacionalnim parkom 8. travnja 1949. godine. Prostrani šumski kompleksi, iznimne prirodne ljepote jezera i slapova, bogatstvo flore i faune, planinski zrak, kontrasti jesenjih boja, aumske staze i drveni mosti i i joa mnogo toga dio su neponovljive cjeline koju je i UNESCO prepoznao i proglasio svjetskom prirodnom baštinom, 1979. godine, među prvima u svijetu. Ozbiljni počeci turizma na Plitvičkim jezerima potječu iz 1861. godine. Fotografije su radovi članova Poganskog fotokluba Judit Molnár, Attila Ródera i Imrea Szilágyia.

- hg -

Foto: Attila Róder

Trenutak za pjesmu

Stjepan Jakševac

MINI PJESMA

On
i Ona -

traperice
tranzić
je-je VIS
na valu.

I to je sve.
Za sreću malu.

Najveća grupa hodočasnika u Velikom Borištofu

Na poziv Društva Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj, ovo je bila druga prilika da su se otpravili na put vjernici iz naših gradišćanskohrvatskih far 7. junija, u subotu. Molitvena povorka je krenula iz Hrvatskoga Židana prik Plajgora, kade su se k nam još priključili kiseški Hrvati da bi do 17 uri zašli u cilj, pred crkvu Velikoga Borištova, kade do augusta boravi još kip Putujuće Celjanske Marije. Za svetom mašom slijedila je prošecija i agapa za petsto ljudi.

Jedno krilo hodočasnika iz južnoga Gradišća, pod peljanjem petrovskog farnika Tamása Várhelyia i glavnoga organizatora shodišća dr. Šandora Horvata, je dočekano u Hrvatskom Židanu. Sa Štefanom Dumovićem smo u židanskom cimiteru molili pri grobu izgubljenih tovarušov hodočasnika ki jur na nebeskoj cesti miru svoje korake, a tijelo smo si okripili na farofu uz veliku gostoljubivost domaćinova. Deset uri je bugnulo kad smo se ganuli, dodatno još sa židanskimi i prisječkim hodočasnici. Pred Staračkim domom, stari prijatelji, glumci iz Hercegovca su nam mahali i zaželjili sričan put do cilja. U gusti redi smo se približavali Plajgoru, kade nam se dočekalo drugo krilo hodočasnika iz

hvalili jačkami i Aronskim blagoslovom. Za celjanske hodočasnike kih dvadeset i nešto kilometarova ne more biti nigdar veći problem, ali smo se mogli začuditi, kako su brojna dica, a i pripadnici starije generacije s velikim oduševljenjem pobijedili daljinu i krajpostavili utrudjenost, dokle nismo zašli pred borištovsku crkvu. Za oko petsto pišakov, biciklistov ter putnikov vjernikov iz Ugarske su skupazvonili, a fra Božo Blažević, novi dušobrižnik dotičnoga naselja, je srdačno pozdravio dosad najveću grupu hodočasnika iz Prisike, Kisega, Čeprega, Hrvatskoga Židana, Koljnofa, Narde, Gornjega Četara, Petrovoga Sela, Sambotela, Umoka, Vedešina i Hečke. Svi skupa smo molili s domaćini za familije, razne potrebe i domovinu Ugarsku. U predvečer svetka Duha Svetoga glavni celebrant je sve vjernike pozvao na očišćenje svojega srca i duše da budu predstavnici pozitivnoga duha ljubavi, jer ov novi duh jako je potreban ovomu svitu u kom vladaju nemiri i svadje dobroga i zla. Razvezati dušu, srce i jezik, činiti dobro, ljubiti bližnjega, dopustiti da nas Bog obajde i sa svetim Duhom ojača i hrabri nas na životnom putu da svi skupa obladamo zlo – to je poručio u svoji riči fra Božo današnjemu človičku u svojoj prodiki. Mašu je sa svojom odličnom tamburaškom glazbom uveličao Koljnofski tamburaški sastav, a ženska klapa Golubica od srca za srca je jačila. U prošeciji sa svičami skupa su molili još vjernici, a potom

duge-duge minute su još pjevali u crkvi pred Celjanskom Madonom, kot da se nigdar ne bi htli rastati od nje. Na dvoru farskoga doma je bio postavljen veliki šator u kom je čekala hodočasnike iz Ugarske prava i bogata goščina i velikodušno podvaranje, a za sve to reći samo hvala, jako je malo, skromno i nepravično. Svaki sastanak i rastanak od Blažene Divoice Marije daje nam ponovni razlog za željno čekanje na drugo spravišće, molitve i jačke, a i na skupšćinu. Na to smo svi skupa bili pozvani i na ovom shodišću Gradišćanskih Hrvatov. Koga uhadja, ta i zna da se nanovič vidimo 20. augustuša, na još većem hodočašću svih Gradišćanskih Hrvatov, pri ravnom smiru Celja.

-Tiho-

Kisega s voditeljem Šandorom Petkovićem, i od ugarske zemlje smo se tod oprostili, koracajući dalje prema Frakanavi. Tvrđi sunčani traki tukli su nas cijelim putem, tako na asfaltu, kot i na isušeni, žedni grunți, tako nam je jako dobro spala pozivnica ognjobrancev Mučindrofa-Perwane. U teškoj žgalini na obilni stoli svega se je našlo, što si je človiček nek zaželjio, zato svim našim podvaračem i domaćinom iz svega srca i ovput smo svu dobrotu za-

Kiseška grupa hodočasnika

HOŠIG-ov godišnjak

Žuža Molnar, Csaba Latorcai, Ana Gojtan, Katarina Gubinski Takač i Zlata Gergič

U knjižnici budimpeštanskoga Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i đakčkoga doma krajem svibnja predstavljen je godišnjak škole naslova „U službi hrvatske narodnosne zajednice, 20 godina HOŠIG-a 1993–2013. Na predstavljanju su nazočili hrvatski veleposlanik u Mađarskoj Gordan Grlić Radman, zamjenik državnog tajnika pri Ministarstvu ljudskih resursa Csaba Latorcai, predsjednik Hrvatske državne samouprave, ujedno i parlamentarni glasnogovornik hrvatske zajednice Mišo Hepp, predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj Joso Ostrogonac, Croaticin ravnatelj Čaba Horvath, ravnatelj pečuške Hrvatske škole Miroslava Krležę Gabor Győrvári, profesori i učenici ustanove. Voditeljica predstavljanja bila je ravnateljica škole, urednica izdanja Ana Gojtan.

„Općenito je poznato kako narodnosni prosvjetni djelatnici odano rade pri sprečavanju asimilacije narodnosne zajednice. K tomu se zalažu i dan-danas. Plod njihove ustrajnosti i stručnoga rada jest to da je budimpeštanska škola kulturna središnjica Hrvata“ – istaknuo je zamjenik državnoga tajnika g. Latorcai pri obraćanju nazočnima. U ime nakladnika Croaticin ravnatelj Čaba Horvath naglasio je kako HOŠIG-ovi polaznici i djelatnici imaju u ruci svoju riznicu prošlosti, koja će jednoga dana, kada je prelistaju, buditi davne uspomene. Od mnogobrojnih autora godišnjaka o početnim je godinama hrvatskoga vrtića govorila njezina bivša voditeljica Katarina Gubinski Takač, koja je naglasila kako je s radošću i velikim poletom započela raditi u vrtiću. U posljednjem su trenutku dobili novaca za uređivanje vrtića tako da su usporedno uređivali vrtić i prikupljali djecu. Na svu sreću, o novoj

Školska je knjižnica bila pretijesna toga dana

budimpeštanskoj Hrvatskoj školi brzo se doznalo u glavnome gradu i njezinoj okolici. U Hrvatskome vrtiću i danas su uposlene Teodora Išpanović i Marijetka Gal koje su već na samom početku radile u vrtiću. Učiteljica, autorica mnogobrojnih udžbenika i radnih bilježnica Zlata Gergič govorila je o početnim teškoćama koje su je potakle na pisanje i uređivanje hrvatskih udžbenika za niže razrede. „Zadatak je bio težak, odgovornost velika. Prihvatila sam se ovog posla u nadi da će nam biti mnogo lakše u nastavi, i učenicima ako imaju dobro izrađene udžbenike i radne bilježnice u svojim rukama“ – naglasila je učiteljica Gergič. Potom su autori napisali godišnjaka, polaznici škole i gosti prolistali odista sadržajan i lijep almanah. Predstavljanje je proteklo i nastavljeno u prijateljskom ozračju.

Kristina Goher

HOŠIG-ovi kreativci

Budimpeštanska Hrvatska škola prijavila se na raspisani natječaj Mađarske pošte, riječ je o grafičkoj izradbi poštanske marke s vlastitim oznakama. Doduše, marka neće biti u optjecaju, samo u unutarnoj uporabi škole, ipak nesumnjivo dojmljivo je vidjeti HOŠIG-ov logotip na komadu otisnuta papira. I to nije sve. Škola je dobitnik prve nagrade. Osmaši u društvu razrednice Biserke Brindze i popodnevnog odgajateljice Eve Kolar, 13. lipnja sat vremena će se voziti limuzinom po glavnome gradu Mađarske. Škola je također dobitnica i iPada, ali su odabrali mogućnost kupnje knjiga u vrijednosti ploče. Učenici obogaćeni doživljajima, a školska riznica znanja novim naslovima.

k. g.

BUDIMPEŠTA – Eva Išpanović, predsjednica Udruge Hrvata grada Budimpešte i njezine okolice, obavijestila je i pozvala članove Udruge, predsjednike i zastupnike hrvatskih samouprava u mađarskome glavnome gradu i okolici, koji su na prošlim izborima mandate osvojili u bojama Saveza Hrvata u Mađarskoj, na sastanak 29. svibnja, s početkom u 17 sati, u Croaticinu višenamjensku dvoranu. Pozivu se odazvalo tridesetak zastupnika. Predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj Joso Ostrogonac govorio je o Savezovoj izbornoj strategiji, voditelj HDS-ova Ureda Jozo Solga okupljenima je izlagao o izmjenama Izbornoga zakona. Potom su izabrani članovi Savezova koordinacijskog odbora za jesenske izbore: predsjednica Udruge Eva Išpanović, predsjednica Hrvatske samouprave grada Budimpešte Anica Petreš Németh, članovi predsjedništva Udruge Stipan Đurić i Kristina Goher te dopredsjednik Zajednice hrvatskih umirovljenika u Mađarskoj Stipan Merković.

7. Spravišće crikvenih zborov u južnom Gradišću

Na danu crikvenoga svečevanja Unebstupljenja Jezusa Kristuša, Fara Petrovoga Sela skupa s vlašćimi filijalami još jednoč je skupaspravila svoje crikvene zборе i na jednom lipom otpodnevu, sad jur po sedmi put, održan je koncert jačkarov, oput u nardanskoj crikvi Svetoga Križa. Svoj najpr izabrani crikveni repertoar je sve skupa izvelo sedam zborov, a na kraju dvournoga programa već od sto jačkarov i jačkaric je trojezično otpjevalo pjesmu Neka mi se ništ plašit.

7. Spravišće crikvenih zborov u južnom Gradišću u dupko punoj nardanskoj crikvi, svojim tamburaškim programom su otvorili specijalni gosti, Kulturno-umjetničko društvo Stalnost iz Čajte uz dirigenciju farnika Branka Kornfeinda. Kako je rekao glavni organizator spravišća, predsjednik Crikvenoga tanača u Nardi, dr. Šandor Horvat, u misecu jednoč služi čajtanski dušobrižnik i u Nardi

„Slavuji“ iz Hrvatskih Šic

po hrvatski mašu, tako da i na velike svetke ne ostanu dotični vjernici prez mašnoga slavlja na svojem materinskom jeziku. Ovako su domaćini čutili da bi lipo bilo pozvati i susjede, ki suprot shodišća k Putujućoj Celjanskoj Mariji u Veliki Borištof, još su počastili ovo lipo svečevanje. Tamás Várhelyi, farnik ove pokrajine, s iskrenim srcem je pozdravio sve izvodjače i znatizeljne

Ženski zbor Ljubičica iz Petrovoga Sela

goste, kim je ovom prilikom i sama crikva bila mala i tijesna, ali svi su došli da se družu, da se i prik mužike i jačke povezuju. Eržika Hooš, članica nardanskoga mišovitoga zbora, trojezično je peljala program i pozdravila i duhovnika Alajosa Szabóa iz Keresteša. Nardanski mišoviti zbor pod peljanjem Magde Horvat-Nemet jačio je i uz tamburašku glazbu. Četarski zbor Rozmarin uz voditeljicu Ružu Pezenhoffer donesao je i ugarsku jačku u pratnji gitare. Dvojezično su jačili jačkari i jačkarice iz nimškoga naselja Pornove, a šički Slavuji dodali su još uz ugarsku i hrvatsku

Tamás Várhelyi, petroviski farnik, s nardanskim mišovitim zborom

jačku i jednu latinsku pjesmu, pod dirigiranjem Ane Jušić-László. Zbog druge priredbe u selu, samo je jedna manja ekipa nastupala s nimškimi jačkami iz Keresteša sa zborovodjom Valerijom Németh-Hatos, a petroviska Ljubičica s dirigenticom Jolikom Kocsis bila je zadnja točka u ovom šarenom programu. Dodatno su još svi zbori skupa izjačili u kanonu s hrvatskom, nimškom i ugarskom štrofom završnu jačku, a uz obilne stole u

Zbor Rozmarin iz Gornjega Četara

Kulturnom domu je dalje nastavljeno druženje u širokoj prijateljskoj atmosferi. Kljetu, osmi skup jačkarov se priredjuje u Petrovom Selu.

-Tiho-

KUD Stalnost iz Čajte s farnikom Brankom Kornfeindom

Gdje se spaja Mura i Drava...

Nekada je skela spajala grad Legrad, s hrvatske strane, i Legradsku Goru (Szentmihályhegy) u gornjoj Podravini u Mađarskoj. Ispod željezničke postaje, na udaljenosti 200 metara ulijeva se Mura u Dravu, pa ova druga rijeka nastavlja svoje skupno putovanje, probijajući se kroz podravsku ravnicu...

Legradska Gora prostire se na rasponu desetak kilometara na samome brjegu, a na najvišem njegovu visu podiže se crkva posvećena Svetom Mihajlu, gdje se na Sv. Janu održava tradicionalno proštenje. Tada dolaze i mještani iz Legrada, baš kao i u stara vremena kada je skela sve do 1949. prevozila putnike na jednu, odnosno drugu stranu rijeke Drave. Legradani ovdje su imali svoje rodne vinograde i voćnjake. Mještani Legradске Gore i danas se rado sjećaju svojih susjeda, prijatelja i rodbine koji su dolazili u goricu, a od njihove vesele hrvatske pjesme ječala je cijela gora, već od prijepodneva.

Doznali smo da će skele ponovno biti postavljene na raznim točkama Hrvatske i Mađarske, baš kao i od pamtiviljeka, jer se nalazimo u istom savezu koji se zove Europska Unija. I moći će se i na taj način prelaziti u jednu i drugu zemlju.

Popeli smo se i na brežuljak gdje krajem gospodari crkvice, bijela poput labuda, kako je i nazivana u jednoj hrvatskoj pjesmi na zavičajnoj kajkavskom govoru.

U Legradskoj Gori još poneki Hrvati znaju hrvatski, naravno, oni najstariji, što bi mogao posvjedočiti i naš boravak, naime jedna starica rodnom iz Belezne čak nam je otpjevala jednu lijepu popijevku.

(đf)

Obnovljena crkva i župni ured u podravskom Izvaru

Hrvati su se u podravsko selo Izvar (mađ. Vízvár) doselili nakon 1715. godine, tj. osmanlijske vladavine sa slobodnih hrvatskih područja. Svoju su crkvu posvećenu Svetom Ivanu Nepomuku podigli 1726. godine. Urbar su dobili od carice i kraljice Marije Terezije na hrvatskom jeziku, jednako kao i mještani u obližnjim nekadašnjim hrvatskim selima u gornjoj Podravini.

Mjesni župnik Vince Bengyák nedavno je uz nesebično zalaganje mještana dao obnoviti crkvu i župni stan. Crkva je dobila i nove prozore, a stari podrum pod župnim stanom preuređen je u lijepu prostoriju, gdje se okupljaju učenici na vjeronauk i imaju izvrsne mogućnosti za igru: stolni tenis i tzv. čočo. Zgrada župnog stana dobila je nov krov, sa zapadne strane brežuljak tik od župnog stana pojačan je betonskim zidom, što ga mjesni župnik šaljivo naziva «kineskim zidom». Jedino nekadašnji debeli zidovi župnoga stana odaju tajnu da je riječ o staroj zgradi podignutoj otprije 150. godina. Pred crkvom posađene su lipe. Oko župnog stana uređen je parkić s cvijećem, a nekadašnje zemljište oko crkve i župnog stana bit će uskoro preuređeno u športski teren. Kako nam reče

velečasni Bengyák, odvojit će se i kutak za kotlić, gdje će se okupljati mještani.

Redovito se odlazi na hodočašće i izlete, a dolaze vjernici kojima se pridružuju i drugi mještani. Na taj se način uz druženje upoznaju i lijepi krajeve naše domovine i neke pojediniosti vjerskog sadržaja.

Pred crkvom se nalazi spomenik palim vojnicima u ratu, u Prvome svjetskom ratu palo je 42, a u drugom 36 mještana.

Kada pak stižete u naselje, na jednome mjestu ispisano je na dva jezika «Temető», «Groblje», što je očiti dokaz djelovanja mjesne Hrvatske samouprave.

(đf)

Osmaši u dvojezičnim školama - MARTINCI

Učenici 8. razreda: Luca Balaž, Nataša Đurđović, Žužana Janković, Martina Kovačević, Tímea Takács, Tibor Pál, Ádám Szabó, Zoltan Sigečan, Levente Várnai

Mala stranica

Razglednica iz Hrvatske

Bol na otoku Braču

Bol je najstarije naselje na otoku Braču, nalazi se u središnjem dijelu južne strane otoka. Obiluje privlačnim plažama, plaža Zlatni rat jedna je od najvećih i najljepših prirodnih atrakcija Jadrana. Poput jezičca pruža se gotovo pola kilometra u morsku modrinu. Vršak Zlatnog rata mijenja oblik nastojeći ugoditi volji valova i morskim strujanjima.

25. lipnja - Dan državnosti Republike Hrvatske

Dan državnosti, 25. lipnja, u Republici Hrvatskoj državni je blagdan kojim se obilježava povijesna odluka Sabora donesena istoga datuma 1991. godine. Povijesnoj odluci Hrvatskoga sabora o pokretanju postupka razdruživanja od ostalih jugoslavenskih republika donesenoj 25. lipnja 1991. prethodila je takva odluka građana Republike Hrvatske iskazana na referendumu 19. svibnja 1991. godine. Građani su donijeli ove odluke: „1. Republika Hrvatska, kao suverena i samostalna država, koja jamči kulturnu autonomiju i sva građanska prava Srbima i pripadnicima drugih nacionalnosti u Hrvatskoj, može stupiti u savez suverenih država s drugim republikama („za” 93,24% glasača). 2. Republika Hrvatska ne ostaje u Jugoslaviji kao jedinstvenoj saveznoj državi” („za” 92,18% glasača).

Ugodni ljetni praznici!

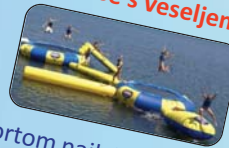

Ima li išta ljepše od izležavanja i ljenčarenja na plaži? Predajte li se s veseljem sunčevim zrakama? Kako bi vam ljetni užici bili savršeni, nudimo vam savjete za vruće dane.

Zabava na „rolericama”

Sve se više ljudi vozi na koturaljkama. Zašto? Spomenutim športom najlakše ćemo potrošiti suviše kalorije, a ujedno ćemo i lijepo potamnjeti. Ne zaboravite: uvijek se zaštitite odgovarajućom kremom!

Najbolja zaštita od sunca

Kada sunce ugodno grije, a mi smo za sunčanje izabrali najprikladnije vrijeme (rano prijepodne ili kasno poslijepodne), nikada ne zaboravimo na odgovarajuću zaštitu od vrućih sunčevih zraka. Koža lica osobito je osjetljiva, stoga moramo dobro znati koji su proizvodi najprikladniji za njezinu njegu. Nos je najizbočeniji dio lica. Neko-liko puta dnevno zaštitimo ga kremom s visokim zaštitnim faktorom.

Osvježi se zdravim napicima

U ljetnim vrućinama treba piti više tekućine. Voda jako dobro ublažava žeđ, ali postoji još dosta zdravih i osvježavajućih napitaka koji jako dobro mogu utažiti žeđ. Najpoznatiji ljetni napitak svakako je limunada, koja pomaže i u čišćenju organizma.

Znate li

Što su mokteli (mocktails)? To su šareni ljetni kokteli u kojima nema alkohola. Rade se od mješavine različitih sokova u koje se mogu dodati sve vrste sirupa, sladoleda, tučenog vrhnja, voća, leda itd. Evo jedan recept za moktel; sastojci – kockice leda, 4 mjerice soka od naranče, 4 mjerice tonika, 1 kriška naranče, 1 višnja. Veliku čašu napunite kockama leda, ulijte sok od naranče, dodajte tonik te ukasite kriškama naranče i višnjom.

Skupština KUD-a Sumarton

Kulturno-umjetničko društvo Sumarton 30. svibnja imalo je svoju redovitu skupštinu u Seoskome domu. Prihvaćena su izvješća voditelja sekcija: izvješće o radu za 2013. g., financijsko izvješće za 2013. g., financijski plan za 2014. i plan rada za tekuću godinu. Kulturna je organizacija odlučila i o tome da će istupiti iz članstva Udruge Saveza Hrvata u Mađarskoj.

Godišnja skupština Kulturno-umjetničkog društva Sumarton ove je godine održana kasnije nego inače, i to zbog raznih obveza članova, no ni ovaj termin nije bio najpogodniji, naime kvoruma nije bilo, pa je predsjednik Joža Đuric za pola sata skupštinu s istim dnevnim redom, na

Izvješće predsjednika Jože Đurica

istome mjestu ponovno sazvaao. Njom je predsjedavao Lajoš Vlašić, član predsjedništva. Nakon prihvaćanja dnevnoga reda slijedila su izvješća voditelja pojedinih sekcija.

Janica Vlašić, voditeljica etnosekcije, kratko je sažela lanjske djelatnosti. Zavičajnu kuću često posjećuju gosti iz raznih krajeva, čak i iz Hrvatske, nedavno bjehu djeca iz Draškovca. Sekcija je izlagala predmete u austrijskoj Gornjoj Borti (Oberwartu), u međimurskoj Kotoribi, prikazala tradicijska jela. Ona pomaže na svakoj priredbi Društva pri uređivanju prostora, u organizaciji. Ove godine nije priređeno Jurjevo zbog nevremena, ali vatra bi se mogla paliti na Ivanje. Dramska je sekcija i ove godine bila djelatna, reče Jelica Doboš Gujaš, voditeljica dramske sekcije, opet su priređene Žive jaslice, a u suradnji sa zborom postavljeno je na pozornicu „Babenje“, koje je prikazano u Kotoribi na Festivalu kazališnih amatera, gdje je vrlo pohvaljeno. Šaljivu će scenu

snimiti i televizija. Članovi Društva spremaju se na Veliku karnevalsku povorku u Novi Vinodolski, gdje se već prijavio. Gordana Gujaš, voditeljica plesne skupine odraslih, nabrojila je nekoliko nastupa tijekom prošle godine, plesači su u okviru europskoga projekta naučili dvije koreografije, međutim u zadnje vrijeme zbog studiranja, zapošljavanja nekih plesaca drastično se smanjio broj članova skupine, stoga probe zasada pauziraju. Slična su teškoće i kod plesaca mlađe skupine, reče voditeljica sekcije Andreja Fehervari. Mnogi su mladi pred maturom, na kraju školske godine treba mnogo učiti, no unatoč tomu naučene su tri koreografije, dvije zalske Lekovni četrtak i Al sem fina, a u planu je izradba koreografije za jedan par. Problem je i pratnja podravske plesove jer tamburaši nemaju note, pa bi trebalo i to nekako riješiti. Plesači su nastupili i na predsmotri Međimurske popevke gdje su pobrali velik uspjeh, međutim nastupa je bilo malo, stoga je motivacija slaba. O tamburašima „Sumartonskim lepim dečkima“ govorio je Grga Hodoš, voditelj. Sastav redovito proba, ali su se morali odreći nekih nastupa, čak i nekih udarnih priredaba jer među članovima ima onih koji studiraju. Dobra je vijest da sastav ima bubnjara koji je često na raspolaganju. Lani su imali tri koncerta, a ove godine žele nastupiti na prestižnim programima. Žolt Trojko, voditelj tamburaša „Kajkavske ruže“ i puhača, nije mogao biti na sjednici, pa je o njegovoj sekciji govorio predsjednik. Učitelj glazbe tamburu podučava zasada samo u školi, naime subotom pohađa školu, zbog toga nema vremena ni za puhače, no kada završi učenje, nastavit će svoj rad. Zbog izbiivanja Marte Kramarić, voditeljice sekcije pjevačkoga zbora, njegov je rad sažela članica predsjedništva Ildiko Hodoš. Pjevački je zbor imao niz nastupa tijekom godine i vrlo je akti-

van u organiziranju priredaba, pomaže u uređivanju, kuhanju i raznim djelatnostima, sudjeluje u scenskoj igri Babenje, te opet dospješe na središnju smotru Međimurske popevke.

Predsjednik Joža Đuric sažeo je izvješća i pri rješavanju problema prosio je pomoć predsjedništva i voditelja sekcija, predloženo je da se zbog smanjenja članstva raznih sekcija probe mogu i spojiti, npr. postaviti zajedničku koreografiju dviju plesnih skupina, odnosno mlađi tamburaši mogli bi uskočiti većima itd. Nakon izvješća o radu slijedilo je financijsko izvješće. Društvo je lani imalo 2,5 milijuna forinti, dijelom iz ostataka prijašnjih godina, članarine, potpore Seoske samouprave, natječaja i od prihoda nastupa, prema tom iznosu planiran je i proračun za 2014. godinu, no društvo više ne može računati na potporu Seoske samouprave, koja je do sada potpomagala sve svoje civilne udruge, naime proračun Samouprave vrlo je smanjen. Skupština je izvješća prihvatila uz neke dopune, da se pripazi na informiranje cjelokupnoga članstva, da se napravi popis svih predmeta koji su u vlasništvu Društva, i slično. Nakraju skupština je odlučila o istupu iz Udruge Saveza Hrvata u Mađarskoj smatrajući da organizacija s dosadašnjim djelovanjem nije ozbiljno shvatila svoje članstvo, te i zbog neslaganja s njezinom izbornom politikom, prema kojoj na njihovu listu mogu dospjeti samo oni koji su se registrirali i na parlamentarne izbore.

beta

Članstvo

Ipak možete u Brazil: u mašti prošetajte svim stadionima SP!

Tako preko Googlea Mapsa možete „prošetati“ kroz 12 stadiona, među njima i tri na kojima nastupa Hrvatska. Sedam dana uoči SP Google je nogometnim navijačima koji ne mogu biti u Brazilu ponudio prividnu šetnju stadionima na kojima će se igrati utakmice. Tako preko Googlea Mapsa možete «prošetati» kroz 12 stadiona, među njima i tri na kojima nastupa Hrvatska. Protiv Brazila ćemo igrati na Corinthians Areni u Sao Paulu, zatim protiv Kameruna na Areni Amazonas u Manausu te s Meksikom na Areni Pernambuco u Recifeu. Kliknite www.index.hr/sp2014 kako biste otišli u «prividni posjet» stadionima.

PATAJICA (DUNAPATAJ) – Dušnočki Izvorni hrvatski pjevački zbor 17. svibnja nastupio je na X. natjecanju narodne glazbe «Lajos Vass». Sudjelovao je u poluzavršnici državnog natjecanja pod naslovom «Tradicijske regije, tradicija regija» u organizaciji Saveza narodne glazbe «Lajos Vass» utemeljenog 1995. godine zato da okupi i pomaže pjevačke zborove, narodne orkestre Karpatskog bazena, nadalje da ih povezuje, očuva te omogući razmjenu iskustva. Kako nam reče Matija Mandić Goher, voditeljica zbora utemeljenog 2006. godine, u poluzavršnici je nastupila 21 skupina. Nakon prošle godine ponovno im je dodijeljena Zlatna medalja Lajosa Vassa.

Dušnočki Izvorni hrvatski pjevački zbor

Pozivnica u 21. Tabor Peruške Marije!

Hrvatsko katoličansko omladinsko, vjersko i kulturno društvo Hrvatskoga Židana poziva hrvatsku katoličansku mladinu «u nomadski» 21. Tabor Peruške Marije. Tabor se ljetos održava od 29. julija do 3. augusta za dicu i mladinu, od 12 do 16 ljet starosti, u židanskoj lozi u susjedstvu kapele Peruške Marije. Pokrovitelj tabora je i opvut židanski farnik Štefan Dumović. Uvjeti taborovanja nisu se promijenili, i nadalje se čekaju diozimatelji na avanturistično ljetovanje uz učnju i brojne doživljaje. Noćevanje pod šatorom, u vrića za spavanje, voda iz zdenca, jilo trikrat na dan. Med programi su vjerska predavanja, druženje, maše, jaćenje, športski dan, ture, razne djelaonice, taborski oganj, šalna naticanja. Zadnji rok prikdavanja prijavnice je 30. juni, a stroški tabora su kot i lani, za jednu peršonu 10 000 Ft, a za braća 18 000 Ft. Prijave se čekaju na www.facebook.com/tabor.peruska ili na poštansku adresu: Művelődési ház 9733 Horvátzsidány, Csepregi utca 2. Daljnje informacije morete dobiti na tel.:+36 30 476 2615, ali na adresi e-mail: peruska19@gmail.com kod glavnoga organizatora Petra Horvata.

Svibanjske pobožnosti

Mješoviti pjevački zbor harkanjskih Hrvata

Hrvatska referatura Pečuške biskupije, kojoj je na čelu harkanjski župnik Ladislav Ronta, 31. svibnja organizirala je Svibanjsku pobožnost u nijemetskoj crkvi. Za organizaciju se brinula Milica Klaić Taradija koja radi u Pastoralnom uredu Pečuške biskupije. Uvodnu riječ imao je vlč. Ladislav Ronta, koji se brine i o vjernicima Nijemeta-Salante, a potom su Gospinu litaniju pjevali mještani. Slijedio je koncert na kojem su nastupili: pečuški Pjevački zbor Augusta Šenoe, kozarski Pjevački zbor i harkanjski Mješoviti pjevački zbor. Potom su salantski vjernici pjesmom i molitvom zahvalili pristiglim zborovima. Slijedilo je druženje na župnome dvoru, koji je prazan. Nijemet-Salanta podružnica je Rimokatoličke župe i svećenika Ladislava Ronte. Misna slavlja imaju tjedno tek dva puta, četvrtkom večernju i nedjeljom malu misu. Misa je na mađarskom jeziku, još se pjeva i moli i na hrvatskom u crkvi koja odiše hrvatskom prošlošću i jezikom. Sa zida mi se smiješe freske križnoga puta u svojoj ljepoti, a oltar kao da priča tajne iz župnikovanja nijemetskih župnika. Spomenimo samo neke, Bela Horvat, Stjepan Zagorac od 1966. do 2007. Župa u Nijemetu-Salanti utemeljena je 1703. godine, prije 310 godina, a matične se knjige vode od 1743., župni dvor je izgrađen 1773. godine. Na čelu župe je od 2007. godine dekan župnik Ladislav Ronta. *Predsjednik je svjetovnoga crkvenog vijeća* László Szendrői, bilježnik Károly Szabó, blagajnik László Szendrői mlađi, domar Đuro Stanić. Članovi su Ivo Emberović, János Szefcsik, Mijo Ištoković, Norbert Lasković, Zoltán Farkas, Čaba Štandovar i Ivan Petrović. Godine 1695. o Salanti su zabilježili kako je selo prije osam godina opustošeno, a od 1703. Nijemet i Salanta pripadaju opet Pečuškoj biskupiji. Pošto je 1704. župnik ubijen, iz Zagrebačke biskupije stiže Ivan Stipković s više isusovaca. Oni obnavljaju župu u Nijemetu. Godine 1773. uza župni dvor podignuta je crkva, najprije manja kapela. Gradnja današnje crkve započela je 1795., a završena 1804. godine. Posvećena je Svetom Ladislavu, prije 210 godina.

Nijemetska crkva posvećena je prije 210 godina

DRVLJANCI – Hrvatska referatura Pečuške biskupije, kojoj je na čelu harkanjski župnik Ladislav Ronta, 27. lipnja, u petak, priprema hodočašće u Drvljance, prigodom blagdana Srca Isusova. Zainteresirani iz Pečuha i okolice mogu se prijaviti na hodočašće autobusom na telefon 06/30 411 0461. Autobus polazi u 7 sati od Domusa, ide se do Starina, odande pješice do Drvljanaca (3-4 km). Na spomenuti blagdan u Drvljance, danas napušteno selo, hodočaste podravski Hrvati već više desetljeća.

POGAN – Ovogodišnje će se Ivanje tradicionalno obilježiti i u Poganu, u organizaciji doma kulture. Mjesna samouprava, u suradnji s narodnosnim samoupravama u selu, hrvatskom i njemačkom, 24. lipnja, s početkom u 19 sati priređuje Ivanjdansku proslavu, kojoj će sudjelovati i mjesni zborovi, tako i Ženski pjevački zbor Snaše. Programu će sudjelovati i djeca polaznici Tamburaškog tabora u Orfuu koji se održava tog tjedna u organizaciji Kulturne udruge Vizin. Program se organizira kod Poganskog jezera, a bude li kiše, u domu kulture.

BELIŠĆE – Tvrtka TRENCON COWI d. o. o. u ime Koordinacijskog centra za razvoj prometa, a uz podršku Ureda premijera Republike Mađarske i Ministarstva nacionalnog razvitka, istražuje mogućnosti razvoja prometa i mobilnosti na hrvatsko-mađarskoj granici. Tako je ona 22. svibnja održala forum za stanovništvo u Belišću. Strategija koju će Mađarska i Hrvatska zajednički odrediti za razdoblje od 2014. do 2020. godine, financirana je djelomično iz fondova EU, a djelomično nacionalnim sredstvima. Ta će strategija predstavljati temelj unapređenja i snaženja gospodarskih odnosa i uspostavu boljih odnosa među stanovništvom naše dvije države. Osim toga strateški će dokument pružiti mogućnost ravnopravnijeg i ravnopravnijeg razvoja zapostavljenih regija i jedinica mjesne samouprave te bolje iskorištavanje postojećih zaliha preko umrežavanja prometnica s obje strane granice.

Osmaši u dvojezičnim školama - Koljnof

1. red sliva: Dorina Marko, Kinga Grubić, Nikoleta Tauber (razrednica), Viktorija Vitner, Betina Egrešić
2. red sliva: Kiti Fabijanković, Noemi Kašas, Kata Horvat, Dora Balogh, Anabela Bizzer
3. red sliva: Laci Agoč, Sabolč Horvat, Martin Frühwirth, Adam Meretei

Foto: Petar Gašpar

Narodnosti u Pečuhu

U organizaciji Udruge Total Art-a, od 1. svibnja do kraja godine, 31. prosinca, priređuje se niz programa pod naslovom „Pečuška narodnosna panorama“.

Svibanj je bio mjesec u kojem se predstavila romska narodnost s raznoraznim programima pod zajedničkim imenom „Romska kultura svakome“. U lipnju slijede Hrvati. Njihovo je predstavljanje započelo 2. lipnja, skupnim naslovom „Život Hrvata u Pečuhu i Baranji“. Bogati programi tamošnjih Hrvata očekuju znatiželjnike tije-

kom lipnja. Tako su 2. lipnja otvorene Fotoizložba o životu Hrvata u Pečuhu i Baranji, autora Anite Mandić i Ákosa Kollára, izložba pod nazivom Hrvatske tradicije (tkanine, narodna nošnja). Predstavljena je izradba tkanine putem snimljenog filmskog materijala, izložba radova drvorezbara Đure Jakšića iz Mohača i Josipa Fučkara, naivnog slikara iz Barče. Nastupio je Orkestar i Plesna skupina Hrvatske škole Miroslava Krležje. Niz programa o narodnostima u organizaciji Udruge Total Art-a potpomaže pečuška Gradska samouprava. Dana 26. lipnja otvara se izložba Literágrafia, izložba radova drvorezbara Đure Jakšića iz Mohača i Josipa Fučkara, naivnog slikara iz Barče, priređuje se književni susret s pjesnikom Stjepanom Blažetinom, a za glazbeni ugođaj brine se Orkestar Vizin.

- hg -